

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

תוכן עניינים

- א. דמים הניתנין על המזבח הפנימי ... בין בראשונה ובין בשניה ובין בשלישית ... אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר.....1
- ב. הקומץ והלבונה והקטורת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים שהקריב מאחת מהן כזית בחוץ חייב2
- ג. ממקום שפסק משם הוא מתחיל.....3
- ד. בהרצאת כשר כך הרצאת פסול מה הרצאת כשר עד שיקרבו כל מתיריו אף הרצאת פסול עד שיקרבו כל מתיריו4
- ה. לפיגולו מרצה ארבעים ושלוש ... מערבין לקרנות ... אין שיריים מעכבין4
- ו. במה דברים אמורים בקמיצה במתן כלי ובהילוך אבל בא לו להקטרה נתן את הקומץ במחשבה ואת הלבונה בשתיקה או שנתן את הקומץ בשתיקה ואת הלבונה במחשבה ... אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר.....6
- ז. ואלו דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול הקומץ והקטרת והלבונה.....8

דף מב.

א. דמים הניתנין על המזבח הפנימי ... בין בראשונה ובין בשניה ובין בשלישית ... אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר

אינו מפגל עד שיחשוב מחשבת פיגול בדבר המתיר כולו, אבל אם חשב רק בחצי מתיר אינו פיגול וכבר התבאר לעיל דף לו. שכל¹ הדמים הניתנין על מזבח החיצון שנתן מהם מתנה ראשונה במחשבה נכונה, ונתן ממתנה שניה ואילך במחשבת שינוי השם או במחשבת המקום או מחשבת הזמן

¹ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יז הלכה א – ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

הרי זה כיפר והורצה הקרבן, ואם נתן את הראשונה במחשבת הזמן והשלים המתנות במחשבת המקום, הרי זה פגול, שמתנה ראשונה היא העיקר.

אבל כל הדמים הניתנין על מזבח הפנימי, כגוון ארבעים ושלוש הזאות של יוה"כ כמבואר להלן, ואחת עשרה הזרות של פר כהן משיח ואחת עשרה של פר העלם דבר של צבור הואיל וכולן מעכבין זה את זה, אם נתן אחת מהן שלא כתקנה אלא הפסיד בה המחשבה, אף על פי שנתן כל השאר בתקנן הזבח פסול.

ואפילו חשב בראשונה מחשבת הזמן ושתק בשאר, או שנתן כולן בתקנן חוץ מן האחרונה² שנתן במחשבת הזמן, הרי זה פסול, ואינו פגול עד שיזה במחשבת הזמן שהרי כלם במתנה אחת הן.

ב. הקומץ והלבונה והקטורת ומנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים שהקריב מאחת מהן כזית בחוץ חייב

כל דבר³ שחייבין על העלאתו בחוץ ואפילו קטורת של יוה"כ ששיעורה מלא חפניו, כיון שהעלה ממנו כזית בחוץ חייב.

בין שהעלה בפנים תחילה ושייר ממנו כזית והעלהו בחוץ, בין שהניח הכול בפנים, ולקח ממנו כזית והעלהו בחוץ. אבל אם חסר אותו דבר הקרב כל שהוא בפנים, והעלה שאריתו בחוץ פטור.

² עכ"פ שמענו דבדמים הפנימים שייך פגול בדמים שאם הזה כל ההזאות במחשבת חוץ לזמנו הוי פגול וכדברי הרמב"ם, ולפי"ז צ"ל הא דתניא במנחות (יד, א): רבי אומר משום ר' יוסי פיגל בדבר הנעשה בחוץ פיגל בדבר הנעשה בפנים לא פיגל [חוץ להיכל ובפנים בהיכל וזהו בחטאות הפנימיות], כיצד, היה עומד בחוץ ואמר הריני שוחט ע"מ להזות מדמו למחר לא פיגל שמחשבה בחוץ בדבר הנעשה בפנים, היה עומד בפנים ואמר הריני מזה ע"מ להקטיר אימורין למחר ולשפוך שירים למחר לא פיגל שמחשבה בפנים בדבר הנעשה בחוץ, היה עומד בחוץ ואמר הריני שוחט ע"מ לשפוך שירים למחר פיגל שמחשבה בחוץ בדבר הנעשה בחוץ ע"ש. ו. והנה להך תנא אין פיגול כלל בדמים הפנימים שלא מפגלין ולא מתפגלין דאין פיגול לא על מחשבת פנים ולא על מעשה פנים, וצ"ל דפליג אמשנה דזבחים ואברייתא דשם, ודבריו כעין דברי ר"ש בזבחים (מג, א) דכל שאינו על מזבח החצון כשלמים אין חייבין עליו משום פגול, אלא דר' יוסי סבר דיש גם במזבח הפנימי פגול אלא דמפגל ומתפגל רק בדברים שבחוץ. ערוך השולחן העתיד הלכות פסולי המוקדשין סימן קנ"ג סעיף ה –

³ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יט הלכה ה, ומשנה למלך ולקומי הלכות שם אות ר [פט ע"א בדפו"י]

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

כיצד, הקומץ⁴ או הלבונה והאימורין, והעולה, ומנחה הנשרפת, והנסכין, שחסרו מקצתם בפנים, והקריב שאריתן בחוץ פטור. שהרי נאמר (ויקרא יז פסוק ט) וְאֵל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא יִבְיָאֲנוּ לַעֲשׂוֹת אִתּוֹ לְהִי עַל הַשְּׁלָם הוּא חַיִּיב, וְאִינוּ חַיִּיב עַל הַחֶסֶר. הוציאו שלם, וחסר בחוץ והעלהו הרי זה ספק, לפיכך אינו לוקה.

מנחה הנקמצת שחסרו משיריה בין קמיצה להקטרה חייבין עליה כיוון שמקטיר עליה קומץ⁵.

הקומץ⁶ והלבונה של מנחה שהקריב אחד מהן בחוץ, או הקריב האחד בפנים והשני בחוץ חייב. וכן שני בזיכי לבונה של לחם הפנים שהקריב אחד מהן בחוץ, או אחד בפנים ואחד בחוץ חייב.

העלה אבר⁷ שאין בו כזית בשר והיה העצם משלימו לכזית חייב, מפני שהוא מחובר. היה מלח משלימו לכזית הרי זה ספק, לפיכך אינו לוקה. ועולה ואימוריה, מצטרפין לכזית. אבל שני קרבנות⁸ אינם מצטרפים, וי"א שמצטרפים.

ג. ממקום שפסק משם הוא מתחיל

כבר התבאר במסכת יומא דף ס. שביום הכפורים אם נשפך הדם⁹ עד שלא גמר מתנות שבקדש הקדשים, יביא פר אחר או שעיר אחר וישחוט ויחזור ויזה בתחלה בקדש הקדשים, ואין מצרפין ההזאות שמקודם דמפר אחד אמרה תורה ולא משנים וכן בשעיר יביא דם אחר ויחזור ויזה בתחילה בקדש הקדשים.

גמר מתנות¹⁰ שבקדש הקדשים והתחיל במתנות שבהיכל ונשפך הדם עד שלא גמר א"צ להתחיל מקדש הקדשים דזה כבר נגמר, אלא שחט פר אחר ויתחיל ממתנות שבהיכל בפרכת.

⁴ שם הלכה ט

⁵ הר המוריה שם

⁶ שם הלכה יד

⁷ שם הלכה י

⁸ ליקוטי הלכות מעילה טו נ"א ע"ב בדפו"י זבח תודה ד"ה וששה

⁹ רמב"ם שם הלכה ה

¹⁰ רמב"ם שם הלכה ו, ז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

גמר מתנות שבהיכל והתחיל ליתן על מזבח הזהב ונשפך הדם עד שלא גמר, ישחט פר ושעיר אחר ויערב הדם ומתחיל מתחילת מתנות המזבח ולא מהיכל ומלפני ולפנים שכולן כפרה בפני עצמן הן. כלומר שמתנות כל מקום כל אחד בפני עצמו הוא¹¹.

אולם אם נשפך במתנות מזבח הזהב בין בשל הקרנות ובין של אמצע המזבח נחשב כאחד וצריך להתחיל מהקרנות.

דף מב:

ד. כהרצאת כשר כך הרצאת פסול מה הרצאת כשר עד שיקרבו כל מתיריו אף הרצאת פסול עד שיקרבו כל מתיריו

כבר התבאר לעיל דף כח: שהאוכל פיגול אינו חייב¹² כרת על קדש שיש לו מתירין, עד שיאכל ממנו אחר שקרבו מתיריו, אבל אם אכל את הבשר קודם זריקת הדם אינו לוקה, זה הכלל כל שיש לו מתירין אין חייבין עליו משום פגול עד שיקרבו מתיריו כהלכתן.

ה. לפיגולו מרצה ארבעים ושלוש ... מערביז לקרנות ... אין שיריים מעכביז

פר ושעיר של יום הכפורים דם כל אחד מהן טעון שמונה הזיות על בין הבדים ושמונה על הפרוכת, ומערב דם הפר והשעיר ומזה משניהם ארבע

¹¹ ויש בזה שאלה, והרי התורה אמרה שמפר אחד יזה לפני ולפנים ובהיכל ובמזבח הזהב ואיך יזה משני פרים כשגמר מקום אחד כמו שנתבאר. ונראה דלזה דקדקה המשנה לומר שכולן כפרה בפני עצמן הן, כלומר דכתיב: וכפר את מקדש הקדש, וזהו לפני ולפנים ודרשינן (סא, א): וכלה מכפר את הקדש זה לפני ולפנים, אהל מועד זה היכל, מזבח כמשמעו, מלמד שכולן כפרה בפני עצמן הן ע"ש, הרי גילתה תורה שמקום שנגמרה הכפרה אם אירע סיבה במקום אחר ונצרך פר מחדש לא תחזור עוד פעם על הקודם. ערוך השולחן העתיד שם סעיף יב

¹² רמב"ם שם פרק יח הלכה מז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת זבחים

הזאות על ארבע קרנות מזבח הזהב שבהיכל, ושבע הזיות על אמצעו של מזבח זה.

וכבר התבאר במסכת יומא דף נג: שמוזה מדם הפר והשעיר שניהן ביום הזה ארבעים ושלוש הזיות¹³, ואלו הן – מזה תחילה מדם הפר שמונה הזיות בקדש הקדשים¹⁴ בין בדי הארון, קרוב לשטח העליון של הכפורת בטפח¹⁵ שנאמר ולפני הכפורת יזה וגו', וי"א¹⁶ שעמד בין הבדים, ומזה שם אחת למעלה ושבע למטה, מפי השמועה למדו שזה שנאמר שבע פעמים יזה יתר על הזייה ראשונה, ובבית שני היזה כנגד אבן השתיה אחת למעלה ושבע למטה¹⁷.

ואחר כך יוצא מן ההיכל ושוחט את השעיר ומקבל את דמו ונכנס בו לקדש הקדשים ומזה מדם השעיר בין בדי הארון שמונה, כדרך שהזה בדם הפר, ומזה אחת למעלה ושבע למטה

ואחר כך נוטל דם הפר מעל הכן ומזה ממנו על הפרוכת כנגד המקום בו היה הארון בבית ראשון ובמזרח הפרוכת במקום המכוון כנגד בדי הארון¹⁸ שמונה הזיות, אחת למעלה ושבע, ומונה כדרך שמונה בפנים, ואין צריך שיגע הדם בפרוכת¹⁹. ומניח דם הפר ונוטל דם השעיר וחוזר ומזה מדם השעיר כן על הפרוכת שמונה הזיות אחת למעלה ושבע למטה, ומונה כדרך שמונה בפנים

אחר כך מערב שני הדמים²⁰ דם הפר ודם השעיר שמערה דם הפר לתוך המזרק שבו דם השעיר וחוזר ומריק ממזרק המלא לתוך הריקן ומחזיר הכל למזרק שהיה בו דם הפר כדי שיתערבו יפה יפה.

¹³ רמב"ם הלכות עבודת יום הכיפורים פרק ג הלכה ה

¹⁴ רמב"ם שם פרק ד הלכה ב

¹⁵ רמב"ם שם פרק ג הלכה ה

¹⁶ לשון הרא"ש והרמב"ם משמע שאינו אלא מזה בין הבדים אך לא הזכיר שעמד

¹⁷ שושנים לדוד מסכת יומא פרק ה משנה ג

¹⁸ מל"מ שם

¹⁹ רא"ש וז"ל "לא היו הדמים נוגעים בפרוכת". הר המוריה מעשה הקרבנות שם

²⁰ שפסק רבינו מערבין לקרנות ועיין חסד לאברהם ומרכה"מ שם פרק ג הלכה ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

והתבאר שם עוד בדרף נח: לאחר שגמר להזות על הפרוכת ועירב דם הפר ודם השעיר נותן ארבע מתנות על קרנות מזבח הזהב ושבע מתנות על גגו של המזבח ויוצא ושופך שירי הדם על יסוד מערבי של מזבח החיצון.²¹ שכל החטאות הנשרפות²² דמם נכנס לפנים להיכל שירי הדם שופכן על יסוד המערבי של מזבח החיצון שהוא פוגע בו תחילה בצאתו מן ההיכל.

וכל אלו הארבעים ושלוש הזיות טובל אצבעו בדם טבילה על כל הזייה לא שיזה שתי הזיות מטבילה אחת.

גמר מתנות²³ המזבח ואחר כך נשפך הדם אינו צריך להביא דם אחר, ששפיכת השירים על מזבח החיצון אף מהדמים הפנימים אינם מעכבין.

ואם דם הפר הוא שנשפך קודם שיגמור כל המתנות הרי זה מביא פר אחר, ויחפון קטרת פעם שנייה אחר²⁴ שחיטת הפר, ויקטיר הקטורת ואחר כך יביא דמו ויזה ממנו. שקטרת שחפנה קודם שחיטתו של פר לא עשה ולא כלום.

**ו. במה דברים אמורים בקמיצה במתן כלי ובהילוך אבל בא
לז להקטרה נתן את הקומץ במחשבה ואת הלבונה בשתיקה
או שנתן את הקומץ בשתיקה ואת הלבונה במחשבה ...
אין בו כרת עד שיפגל בכל המתיר**

כבר התבאר לעיל דף מא: שאינו מפגל עד שיחשוב מחשבת פיגול בדבר המתיר כולו, אבל אם חשב רק בחצי מתיר אינו פיגול.

²¹ דבחטאות פנימיות כתיב אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד והוא מערבי שפוגע בו תחלה בצאתו אבל בחיצוניות כתיב אל יסוד המזבח ולכך פנימיות מפורש וחיצוניות סתום. כסף משנה הלכות מעשה הקרבנות פרק ה הלכה י

²² רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ה הלכה יא

²³ רמב"ם הלכות עבודת יום הכיפורים פרק ה הלכה ח

²⁴ כפי שתיקן הגירסא בערוך השולחן העתיד שם סעיף יג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

במנחות הנקמצות²⁵ יש בהם ארבע עבודות כמו בקרבן בהמה, והם, הקמיצה הוא במקום שחיטה בבהמה, ואחר כך צריך ליתן הקומץ בכלי שרת זה נגד קבלה בבהמה, ואחר כך מוליך למזבח וזה הולכה, ומקטיר הקומץ על המזבח זה נגד זריקת הדם בבהמה, ובארבע עבודות אלו מפגלין.

והיה מביא הסולת עם הלבונה, ואחר כך היה מלקט הלבונה לצד אחד, וקומץ מן הסולת לבדו ונותן את הקומץ לכלי שרת, ומלקט את הלבונה ונותנה על הקומץ שבכלי ומוליכו למזבח וזורקו לאישים, א"כ בשלוש עבודות היינו קבלה והולכה והקטרה היו שניהם ביחד קומץ ולבונה. ואם הישב לאכול השיריים למחר, או להקטיר קומצה למחר, או להקטיר לבונה למחר פיגל.

י"א²⁶ שהקמיצה פוסלת אם הישב בשעת קמיצה וגם בשעת ליקוט לבונה, ובמתן שניהם בכלי, ובהולכת שניהם למזבח, ובשעת הקטרת שניהם, אבל אם לא פיגל אלא באחד²⁷, כגון שחשב בשעת קמיצה ולא בליקוט לבונה, או בשעת מתן אחד בכלי, או בשעת הולכת אחד, או בשעת הקטרת אחד, הרי זו פסולה ואינה פיגול עד שיחשב מחשבת הזמן בכל המתיר שהוא הקומץ עם הלבונה בשעת קביצת הקומץ וליקוט הלבונה או בשעת נתינת שניהם בכלי או בשעת הולכת²⁸ או בשעת הקטרת, דאין מפגלין בחצי מתיר, וזה הקומץ והלבונה שניהם מתירי²⁹ ובאחד מהם הוי ליה חצי מתיר.

²⁵ מנחת חינוך קמד אות ט

²⁶ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק טז הלכה ז, ערוך השולחן העתיד סי' קנב סעי' א

²⁷ ומנחת חוטא ומנחת קנאות שאין נותנים [עליהן] לבונה אין בהם אלא מתיר אחד [דהיינו] הקומץ. (מנחת חינוך שם).

²⁸ מבואר דדוקא בהולכה זו פוסל מחשבה, אבל בהולכה דמתן כלי, היינו לאחר הקמיצה דנותנה בכלי והוליד ליתן בכלי אין המחשבה פוסלת. ובמשנה למלך שם הקשה, דלכאורה נראה במנחות ט"ז ע"ב דהילוך דמתן כלי על כרחך מפגל לכולי עלמא. עיי"ש מה שתירץ (מנחת חינוך שם אות ט). ועיין ליקוטי הלכות מנחות 17 מ שס"ל דאף בהולכה זו מפגל ע"פ הגמ' במנחות טז ע"ב.

²⁹ והר"מ לשיטתו דתיכף היה ליקוט הלבונה ונותן בכלי על הסולת ומוליך שניהם יחד ונותנם על גבי האישים, א"כ נחשבים כאחד ולא נתפגל רק בחישוב בשניהם. אך דעת רש"י [מנחות י"ג ע"ב ד"ה ליקוט] והתוס' [שם ע"א ד"ה קמ"ל] אינו כן, וסוברים דהקמיצה ומתן כלי והולכה נתפגל בקומץ בלבד דהוי עבודה שלימה, דאין קמיצה בלבונה וגם לא מתן כלי בלבונה, עיין רש"י שם [ט"ז ע"א ד"ה בקמיצה]. (מנחת חינוך שם אות ט).

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

וי"א³⁰ שאף אם חישב בשעת קמיצה או בשעת נתינת הקומץ בכלי או בשעת הולכתו מחשבת הזמן, אע"ג שלא חישב בלבונה הרי זה פיגול כיון שאין עבודות הללו מתירין הקרבן. אבל בשעת הקטרה כיון שהיא העבודה המתירה את קרבן המנחה והיא גמר ההתרה, אינו מפגל אא"כ חשב אף בהקטרת הלבונה.

חשב³¹ בשעת הקטרת הקומץ שיקטיר הלבונה למחר אינה פיגול שאין הקטרת מפלגת הקטרה. וכן אם הקטיר הלבונה לבדה או הקומץ לבדו והוא מחשב לאכול שירים למחר, הרי זו פסולה ואינה פיגול, שאין מפגלין בחצי מתיר. אבל אם הקטיר את הקומץ לבדו וחשב שיקטיר לבונה למחר ואחר כך הקטיר הלבונה וחשב שיאכל השירים למחר, הרי זה פיגול³², שהרי פשטה מחשבת זמן בכל המנחה.

ז. ואלו דברים שאין חייבין עליהם משום פיגול הקומץ והקטרת והלבונה

כל קרבן שנתפגל³³ במחשבת הזמן כמו שהתבאר, כל האוכל ממנו כזית במזיד חייב כרת. שנאמר (ויקרא ז פסוק יח) וְהִנֵּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֹנָה תִשָּׂא. ואם התרו בו לוקה³⁴. ואם אכל ממנו בשגגה מביא חטאת קבועה³⁵.

אין חייבין³⁶ כרת ומלקות אלא על אכילת דברים שהותרו בין לאדם בין למוזבח. אבל אם אכל מן המתיר עצמו אינו חייב כרת אלא לוקה כאוכל פסולי המוקדשין שאין בהם פיגול.

³⁰ ערוך השולחן העתיד שם בדעת רש"י מנחות טז ע"א ד"ה במה דברים אמורים

³¹ רמב"ם שם ה"ח

³² ועיין בערוך השולחן העתיד שם סעי' יג שהסתפק מה הדין בהקטיר הקומץ לאכול שיריים למחר ואח"כ הקטיר הלבונה לאכול שיריים למחר, שאפשר שאינו פיגול כיון שלא היו הקומץ והלבונה בחיבור אחד, או דילמא דהרמב"ם נקט מקרה שמפגל ממתיר למתיר לומר שפשטה בכולה, אבל אם בשניהם פיגול במחשבה אחת לשניהם אע"ג שלא היה בחיבור אחד הוי פיגול. ועיי"ש כיצד פשט זה לדינא.

³³ רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק יח הלכה ו

³⁴ ונראה דאם אחד אכל כזית בשר קודם זריקה והתרו בו למלקות, אין לוקין כיון דעדיין אינו פיגול, אף דאחר כך נעשה פיגול הוי ליה התראת ספק, ואף להאומרים דאמרין אינלאי מילתא למפרע עיין בסוגיא דמופלא הסמוך לאיש [גדה מ"ו ע"ב ובתוס' יבמות פ' ע"א ד"ה נעשה], מ"מ אפשר דכאן אינו נעשה פיגול למפרע כלל רק אחר זריקה. (מנחת חינוך מצוה קמד אות ה).

³⁵ וכבר פירשנו שקרבן שאינו עולה ויורד לפי עניות ועושר נקרא קבוע. (חינוך מצוה קמד).

³⁶ רמב"ם שם הלכה ז ח

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

כיצד, מנחה שנתפגלה האוכל כזית משיריה במזיד חייב כרת. אבל אם אכל מן הקומץ שלה או מן הלבונה אינו חייב כרת, לפי שהן הן המתירים את השירים לאדם.

וכן זבח שנתפגל האוכל כזית מבשרו או מאימוריו או מבשר העולה חייב כרת. אבל אם אכל כזית מן הדם אינו חייב עליו משום פיגול, שהדם מתיר את האימורין ליקרב למזבח והאימורין מתירין את הבשר לאדם³⁷. וכן דם העולה מתיר בשרה למזבח ודם הטאת העוף מתיר בשרה לכהנים ודם עולת העוף מתיר בשרה למזבח.

הקומץ³⁸ והלבונה מתירין השירים לכהנים, שני כבשי עצרת מתירין שתי הלחם לכהנים, וכן שני בזיכי לבונה מתירין לחם הפנים לכהנים. אבל דברים שאין להם מתירין כגון בשר הטאות הנשרפות³⁹ ומנחות הנשרפות אינן מתפגלין לעולם⁴⁰. אבל אימורי הטאות הנשרפות חייב עליהם משום פיגול, כיון שהזיית הדם מתיר אימוריהם למזבח.

ואלו דברים⁴¹ שאין חייבין עליהן משום פיגול לעולם. הקומץ⁴² והלבונה והקטרת והדם והיין, בין יין הבא עם הנסכים בין יין הבא בפני עצמו, ומנחות

³⁷ ולכאורה צ"ע שהא אפילו אכדו האימורים הבשר מותר באכילה כיון שנוזק הדם כמצותו ואמאי כתב שהאמורין מתירים הבשר, ועוד דאי נימא שהאימורים מתירים הבשר א"כ לא ליחייב עליה משום פיגול. אמנם בזה אפשר לומר, שביון שיש להם עצמם מתיר אחר דהיינו הדם א"כ שייך בהם איסור פיגול. ועיין בערוך השולחן העתיד סי' קנד סעי' יד מה שתירץ.

³⁸ שם הלכה ז

³⁹ ועיין בליקוטי הלכות זבחים לה בתורת הקדשים אות ס [כג ע"א בדפו"י] שפסק בחישוב באימורי הטאות נשרפות לאכול בשר פרים חייב כדאיתא בזבחים לה ע"א, ושם בזבח תודה ד"ה פיגול באימורים כתב דצ"ע דברי הרמב"ם.

⁴⁰ עיין תוס' זבחים כג ע"ב ומנחות כה ע"א ויומא ז ע"ב דמנחות שכולם כלי אף פסול אין בהם. אבל מנחות הנקמצות והתפגל משום שחשב על השיריים ודאי יש פסול גם בקומץ על אף שאין בו פיגול ועיין מ"מ.

⁴¹ שם הלכה ה

⁴² ועיין רש"י מנחות יד ע"א ד"ה הקומץ וז"ל: "ואי קשיא, פשיטא דקומץ לא מיחייבי עליה כרת משום פיגול דהא כי אכיל מיניה פקע ליה פיגוליה שהרי לא קרב המתיר. תריץ כגון שהוצת האור ברובו דחשיב כמאן דקרב כדאמרינן לקמן (דף כו ע"ב) קומץ מאימתי מתיר שיריים באכילה משהוצת האור ברובו". ועיין בתוספות זבחים מב ע"ב ד"ה הקומץ שכתבו "וקשה לפירושו דאי הוצת האור ברובו א"כ פקע פיגול ממנו כדאמר עולא בגמ' (דף מג ע"א) דאם ירדו נמי יעלו והוא הדין אפילו מאכילה כדמשמע בכריתות פרק אמרו לו (דף יד ע"א ושם). וי"ל דמיירי שחציו העלה ע"ג מזבח וחציה לא העלה דעל ההוא דאארעא לא פקע פיגולו ממנו וחייב עליו אי לאו משום דהוא גופיה מתיר הוא וכו'. ומפרש ר"ת דטעמא דקומץ לאו משום דהוא מתיר אלא משום דלא שייך ביה הרצאה דאי אכלו ולא העלהו אם כן לא קרבו מתיריו, ואי העלה חציו פקע פיגולו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת זבחים

הנשרפות כולן שהרי אין להם קומץ להתירן כגון מנחת כהנים ומנחת נסכים ואפילו באה עם הזבח ונתפגל הזבח⁴³, ובשר הטאות הנשרפות ולוג שמן של מצורע. ואם תאמר והלא דם האשם מתירו, אינו תלוי בו שהרי אדם מביא אשמו היום ולוג אחר כמה ימים.

מכוליה אפילו מההוא דאארעא. והא דקאמר בגמרא ומוציא אני את הקומץ בהדי הנהו דאין לו מתירין, כדי נסבה. וקשה, התינת קומץ אלא לבונה ומנחת כהנים תיפוק לי משום דאין בהם הרצאה, ועוד דגבי דם קאמר בפירוש משום מתיר והיכי משכחת לה דמחייב משום פיגול דאי אכיל ליה קודם שנעשה מתנות אם כן ליכא הרצאה, ואי מן הדם הנשאר במזרק לאחר שעשה מתנות ההוא לאו מתיר הוא, ואם מאותו שזרק על המזבח הא פקע פיגול ממנו. ושמא לא שייך למימר גבי דם פקע פיגולו כי אם גבי הקטרה דוקא שנעשה לחמו של מזבח. ותימה הוא אם לא יתחייב בשירי הדם משום פיגול הא יש להם מתירין, שהמתנות מתירות לשפיכות שיריים למזבח כמו שמתירות את האימורים. ושמא כמו מתחילה כל טיפה וטיפה ראויה לזריקה חשיב כוליה דם מתיר. ונראה לפרש, דהיינו טעמא דקומץ וכולהו דאי הוי בני חיובא הוי דינן משקדש בכלי וקידוש כלי היינו ההרצאה דידיה כיון דאינהו גופיהו מתיר אחד כדאמר לעיל (דף לד.) גבי טומאה יש לו מתירין משיקרבו מתירין אין לו מתירין משיקדש בכלי".

⁴³ כדאיתא בזבחים מג ע"א.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

